

Arne T. Kofoed

ASIAN DRAMA

An Inquiry into the Poverty of Nations.

Gunnar Myrdal.

Pelican Book 1968, 2284 sider, pris ca. 90 kr.

Asian Drama er et kæmpemæssigt værk på mere end 2000 sider. Det tog den for statskundskabstuderende så velkendte Gunnar Myrdal og hans assistenter ti år at skrive bogen.

Asian Drama er et trebindsværk, der er opdelt i syv dele og 16 appendikser. De syv dele behandler hver for sig betydningsfulde sider ved den sydasiatiske virkelighed, medens de 16 appendikser især beskæftiger sig med mere teoretiske og tekniske problemer ved studiet af Sydasien, ofte ret snævre, statistisk-økonomiske overvejelser.

Asian Dramas emne og værdipræmisser.

Myrdals udgangspunkt er at skrive en generel bog om den aktuelle situation i Sydasien, fremtidsudsigterne i udviklingsmæssig henseende og de alternative politiske muligheder, som de nationale regeringer står overfor. Det er altså udviklingsproblematikken, der er i focus. Dog har bogen fået en ret stærk metodologisk drejning, fordi Myrdal mere og mere fandt, at de herskende (især økonomiske) begreber og teorier var uanvendelige uden for de vestlige lande, nye problemstillinger måtte opstilles etc.

Ved Sydasien forstår Myrdal: Indien, Pakistan, Ceylon, Burma, Malaya, Thailand, Indonesien og Philippinerne. Det kan dog med det samme slås fast, at Asian Drama hovedsageligt beskæftiger sig med indiske forhold.

Sin videnskabsopfattelse tro gør Myrdal rede for sine værdipræmisser. Han arbejder med et sæt, han kalder moderniseringsidealerne. De består af rationalitet, plan-

lægning for udvikling, stigning i levestandard, social og økonomisk lighed, forbedrede holdninger og institutioner, national konsolidering, national uafhængighed, politisk demokrati (er ikke nødvendigt for at få de andre idealer opfyldt), nærdemokrati og social disciplin. Hans hovedpræmisser er rationalitet og planlægning. Myrdal arbejder altså med rent vestlige værdipræmisser. Valget af disse legitimeres ved, at eliten i Sydasien har gjort dem til sine egne. Der er desuden ingen vej tilbage.

Approach.

Analysen af udviklingsproblematikken er blevet foretaget på mange forskellige måder, normalt med vægten lagt på de rent økonomiske faktorer. Myrdal anvender en institutionel approach. Som det centrale ved denne ser han:

"--- that history and politics, theories and ideologies, economic structures and levels, social stratification, agriculture and industry, population developments, health and education and so on, must be studied not in isolation but in their mutual relationship." 1)

En sådan approach svarer til den måde Adam Smith og Karl Marx angreb økonomiske problemer på. Undertitlen hentyder da også til Adam Smith's hovedværk. Fremgangsmåden svarer vel også til gængs sociologisk metode.

Det kendetegnende for den institutionelle approach er, at der lægges vægt på, at ingen problemer er rent økonomiske, men at de må ses i deres politiske og sociale sammenhæng. I Vesteuropa er dette ikke så stort et problem, fordi man oftest kan regne med en automatisk tilpasning af disse forhold til den økonomiske udvikling. I Sydasien er den basale økonomiske og sociale struktur så forskellig fra Vesteuropas, at det som et første skridt er nødvendigt med en forståelse af denne. Hertil er en bred approach nødvendig. Ved hjælp af denne påviser Myrdal hele bogen igennem, at den hidtidige forskning af udviklingsproblematikken arbejder med inadækvate og ofte helt misvisende begreber, idet den

1) Asian Drama p. x.

direkte har anvendt vestlige økonomiske modeller på syd-asiatiske forhold uden hensyntagen til de fundamentalt forskellige omgivelser.

Teori.

I overensstemmelse med sin approach opstiller Myrdal en tentativ, generel og social teori om underudvikling. Myrdal ser hvert land som et socialt system, der består af et antal elementer. Disse kaldes vilkår (conditions). Der er total interdependens mellem dem. Ingen af dem kan siges at være mere betydningsfulde end andre. De seks vilkår er:

1. Produktion og indkomster.
2. Produktionsforhold.
3. Levestandard.
4. Holdninger til liv og arbejde.
5. Institutioner.
6. Politik.

At ingen af disse har større betydning end andre, har Myrdal svært ved at holde fast ved i fremstillingen; især lægger han megen vægt på, hvor betydningsfuld en ændring af institutioner og politik er.

Begreberne underudvikling og udvikling defineres ud fra dette skema. For at få en kumulativ udvikling igang, må der sættes samlet ind på en påvirkning af de fem første vilkår ved benyttelse af vilkår seks. Dette kræver en vældig indsats, fordi de alle er meget træge. Man taler om ligevægt på et lavt niveau.

Gennemgang af Asian Drama.

Første bind omhandler dels en historisk, dels en økonomisk-statistisk beskrivelse af området. Disse er måske de mindst interessante i værket, idet der her ikke siges meget mere, end man kan læse i ethvert standardværk på området. Dog er der nogle interessante afsnit om disse landes placering i den internationale handel. Myrdal ser disse lande som meget ilde stedt her. En indskrænkning af handelen med udlandet, især de vestlige lande, er nødvendig. En

øget regional samhandel ville være ønskelig, men den er ikke særlig sandsynlig.

Andet bind er meget vægtigt. Her diskuteres de ideologiske, politiske og institutionelle aspekter ved planlægning og mere specifikt økonomisk planlægning.

Hovedkonklusionen på afsnittet om den ikke-specifikt økonomiske planlægning er, at vel udtaler den herskende elite sig tidligt og silde på et socialistisk-modernistisk grundlag (altså i overensstemmelse med Myrdals præmisser), men at alt dette er blot og bar retorik. Næsten intet gøres for at nedbryde de udviklingshæmmende institutioner og holdninger til liv og arbejde. De politiske institutioner er svage. Myrdal taler om en "soft state". Dette er et begreb, Myrdal indfører til at beskrive et samfund med en ringe grad af social disciplin. Der stilles få forpligtelser til befolkningen, og de få, der stilles, gennemtvinges kun i ringe grad. Dette er noget af det centrale i udviklingsproblematikken: at få en kumulativ udviklingsproces igang kræver en stærk statsmagt. Hvordan skaber man en sådan?

Afsnittet om den mere specifikt økonomiske planlægning er vel det mest originale i bogen. Her lægger Myrdal i sin analyse vægt på det menneskelige aspekt: at det er mennesket og dets arbejde, der ligger bag al udvikling. Her ser man virkelig Myrdals arbejdsmetode og fordelene ved at anvende den institutionelle approach. Myrdal nedbryder det herskende begrebsapparat på området og foreslår et nyt. Dette anvendes derefter på de problemer, der er under overvejelse. Foruden at dette afsnit er originalt, behandler det også de problemer, der er mest afgørende for planlægning af udvikling, nemlig hvordan produktionen kan forøges. Dette ses ikke fra et capital/output synspunkt, men fra et labour/output. Fordelen ved at analysere produktionsprocesserne ud fra et arbejdskraftsynspunkt er, at man bedre forstår realiteterne bag ved planerne.

Myrdal arbejder med tre sektorer, som han analyse-

rer, det traditionelle landbrug, håndværk og den mindre industri og industrien. Han er overbevist om at den afgørende kamp for udvikling må stå på landet. Når man tager landbrugssektorens størrelse i betragtning og samtidig gør sig den kæmpemæssige befolkningstilvækst klart, er det helt indlysende, at industrien, selv hvis man forudsætter en meget stærk stigningstakt her, ikke engang er i stand til at optage befolkningstilvæksten i de første mange år. Det er altså på landet slaget skal stå.

Myrdal har nogle virkelig glimrende analyser af forholdene på landet, f.eks. af arbejdshæmmende institutioner så som kastevæsenet og forpagtningssystemet, især "share-croppingsystemet". Klimaet og den dårlige ernærings indflydelse på arbejdsindsatsen behandles også.

I modsætning til andre vestlige økonomer finder Myrdal, at maginallproduktet ved landbruget er større end nul. De førstnævnte har altid gået ud fra, at det, det drejer sig om, er at skaffe nye arbejdspladser, medens Myrdal påviser, at meget ville være nået bare med en øget arbejdsindsats på de enkelte brug. Myrdal kalder denne produktionsform, hvor der er et højt mand/land forhold, men en ringe indsats af arbejde, arbejdsintensiv. Dette skyldes, finder Myrdal, institutionernes form og befolkningens holdning til manuelt arbejde. Den kendsgerning, at det sydasiatiske landbrug er arbejdsintensivt, og at der stadig er nogle muligheder for at inddrage ny jord under dyrkning, ser Myrdal som nogle af de få lyspunkter.

Herefter analyserer Myrdal flere politiske alternativer. Efter en diskussion af tvangskollektivisering og jordreform med mere, når han frem til at anbefale en form for kapitalistisk landbrug, nemlig incitamenter til de driftige og initiativrige landmænd. Man skulle tro, at Myrdal med sine værdipræmisser ville have foretrukket en jordreform-løsning. Tidspunktet er forpasset, hævder han.

Sidste bind beskæftiger sig indgående med sundhed og undervisning.

Konklusion

Myrdal ser meget sort på Sydasiens udviklingsmuligheder. Det afgørende og evigt tilbagevendende er, at institutioner og holdninger må ændres. Dette kræver en virkelig stærk politisk organisation, og den finder Myrdal ingen steder i Sydasiens. Hvordan en stærk politisk organisation skabes, kommer Myrdal ikke ind på. Mange konklusioner synes at forudsætte en politisk revolution. Men Myrdal er intetsteds fortaler for en sådan. Han taler kun om en økonomisk og social revolution.

Andre anmeldelser:

- | | |
|----------------|--|
| T.J. Byres, | Asian Review vol. 2 nr. 3, april 69,
p. 177-89
"Thor, Adam Smith, Marx - and Myrdal". |
| N.J. Demerath, | Amer.sociol.Review, aug. 68, p. 654-55. |
| C. Geertz, | Encounter vol. 33, juli 69, p. 26-34.
"Myrdal's Mythology, Modernism and the
Third World". |
| J. Grossholz, | Amer.Polit.sci.Review, dec. 68, p.1278-80. |
| Ib Jørgensen, | Acta Sociologica 12 (3) 69, p. 159-61. |
| Lars Rudebeck, | Häftan för kritiska Studier 3, 1970,
p. 19-30 og forts. p. 47. |